

Informácia

k zákonu č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinnému od 1.1.2015

Úvod

Národná rada Slovenskej republiky schválila dňa 26. novembra 2014 zákon č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o dani z motorových vozidiel“), ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2015.

1 Zákon o dani z motorových vozidiel

1.1 Predmet úpravy a predmet dane

Zákonom o dani z motorových vozidiel je upravené zdaňovanie motorových vozidiel a prípojných vozidiel kategórie L, M, N a O (ďalej len „vozidlo“) daňou z motorových vozidiel (ďalej len „daň“). Zákonom o dani z motorových vozidiel sa rozširuje okruh vozidiel, ktoré budú predmetom dane o kategóriu L. Do tejto kategórie sú zaradené vozidlá L_{1e}, L_{2e}, L_{3e}, L_{4e}, L_{5e}, L_{6e}, L_{7e}.

Predmetom dane je vozidlo, ktoré je evidované v Slovenskej republike a používa sa na podnikanie alebo inú samostatnú zárobkovú činnosť (ďalej len „podnikanie“) v zdaňovacom období. Zákon zároveň negatívne vymedzil, ktoré vozidlo nie je predmetom dane a je ním vozidlo používané na skúšobné jazdy, ktoré má pridelené zvláštne evidenčné číslo a vozidlo určené na vykonávanie špeciálnych činností, ktoré nie je určené na prepravu a v osvedčení o evidencii časť I a osvedčení o evidencii časť II (ďalej len „doklad“) je označené ako špeciálne vozidlo.

1.2 Daňovník dane a oslobodenie od dane

Daňovníkom dane z motorových vozidiel je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá je:

- ako držiteľ vozidla zapísaná v doklade,
- má v doklade ako držiteľa vozidla zapísanú svoju organizačnú zložku,
- používa vozidlo, v ktorého doklade je ako držiteľ vozidla zapísaná osoba, ktorá zomrela, zanikla alebo bola zrušená,
- používa vozidlo, v ktorého doklade je ako držiteľ vozidla zapísaná osoba, ktorá nepoužíva vozidlo na podnikanie,
- je zamestnávateľom a vypláca zamestnancovi cestovné náhrady za použitie vozidla, ktoré sa nepoužíva na podnikanie.

Oslobodenie od dane sa vzťahuje na vozidlá:

- diplomatických misií a konzulárnych úradov, ak je zaručená vzájomnosť,
- záchranej zdravotnej služby, vozidlo banskej záchranej služby, vozidlo horskej záchranej služby, vozidlo leteckej záchranej služby, vozidlo požiarnej ochrany,
- osobnej pravidelnej dopravy vykonávajúcej prepravu na základe zmluvy o službách vo verejnom záujme,
- vozidlo používané výhradne v poľnohospodárskej výrobe a v lesnej výrobe.

Daňovník oslobodenie od dane, v prípade vozidiel diplomatických misií a konzulárnych úradov, ak je zaručená vzájomnosť, neuplatňuje v daňovom priznaní. V prípade vozidiel záchranej zdravotnej služby, horskej záchranej služby, leteckej záchranej služby, požiarnej ochrany, osobnej pravidelnej

dopravy vykonávajúce prepravu na základe zmluvy o službách vo verejnom záujme a vozidiel používaných výhradne v poľnohospodárskej výrobe a v lesnej výrobe, daňovník je povinný uplatniť oslobodenie v daňovom priznaní.

1.3 Základ dane

Pri vozidle kategórie L, M a N, ktorého jediným zdrojom energie je elektrina, je základom dane výkon motora v kW.

Pri osobnom vozidle je základom dane zdvihový objem valcov motora v cm³ uvedený v doklade. Osobným vozidlom sa na účely tohto zákona rozumie vozidlo kategórie L a M₁.

Základom dane pri úžitkovom vozidle a autobuse je ich najväčšia prípustná celková hmotnosť alebo celková hmotnosť v tonách a počet náprav podľa dokladu. Najväčšia prípustná celková hmotnosť jednotlivého vozidla tvoriaceho návesovú jazdnú súpravu je súčet najväčších prípustných hmotností pripadajúcich na jednotlivé nápravy uvedených v doklade. Celkovou hmotnosťou je súčet pohotovostnej hmotnosti a užitočnej hmotnosti. Celková hmotnosť jednotlivého vozidla tvoriaceho návesovú jazdnú súpravu je súčet hmotností pripadajúcich na jednotlivé nápravy uvedených v doklade.

Aj v prípade úžitkových vozidiel zákon o dani z motorových vozidiel vymedzil, čo sa na účely zákona považuje za úžitkové vozidlo. Úžitkovým vozidlom je vozidlo kategórie M₂, M₃, N₁ až N₃ a O₁ až O₄.

1.4 Ročná sadzba dane a zníženie a zvýšenie ročnej sadzby dane

Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy dane z motorových vozidiel v zákone o miestnych daniach sú ročné sadzby dane určené zákonom o dani z motorových vozidiel a príjmy z tejto dane plynú do štátneho rozpočtu. Ročné sadzby dane sú uvedené v prílohe č. 1 k zákonu o dani z motorových vozidiel.

Osobitne je upravené použitie ročnej sadzby dane, ak ťahač a náves tvoria v daňovom priznaní jednu návesovú jazdnú súpravu. V takomto prípade sa ťahač a osobitne náves zaradia do najbližšej nižšej ročnej sadzby dane než do akej by patrili podľa najväčšej prípustnej celkovej hmotnosti alebo celkovej hmotnosti uvedenej v doklade ako jedna návesová jazdná súprava iba raz, ak sa aj použili počas zdaňovacieho obdobia v rôznych návesových jazdných súpravách. Na zmeny počas zdaňovacieho obdobia sa neprihliada.

Zákon o dani z motorových vozidiel zároveň zaviedol zníženie a zvýšenie ročnej sadzby dane, ktoré je odstupňované v závislosti od mesiaca prvej evidencie vozidla (vrátane tohto mesiaca). Zníženie ročnej sadzby dane daňovník uplatní vo výške 25%, 20% a 15% vždy počas nasledujúcich ďalších 36 kalendárnych mesiacov od prvej evidencie vozidla. Po uplynutí tejto doby sa vozidlá zdaňujú ročnou sadzbou dane uvedenou v prílohe č. 1 k zákonu o dani z motorových vozidiel najviac po dobu 36 kalendárnych mesiacov. Po uplynutí celkovej doby 144 kalendárnych mesiacov počnúc mesiacom prvej evidencie vozidla sa ročná sadzba dane zvyšuje o 10 % po dobu 12 kalendárnych mesiacov a o 20 % pre vozidlá staršie ako 156 kalendárnych mesiacov.

V prípade hybridných motorových vozidiel alebo hybridných elektrických vozidiel, motorových vozidiel s pohonom na stlačený zemný plyn (CNG) alebo skvapalnený zemný plyn (LNG) alebo na vodíkový pohon sa okrem vyššie uvedeného zníženia, ponechania ročnej sadzby dane alebo zvýšenia

ročnej sadzby dane znižuje ročná sadzba dane o 50 %. To isté platí aj v prípade kombinovanej dopravy.

1.5 Vznik daňovej povinnosti, zánik daňovej povinnosti a oznamovacia povinnosť

Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy daňová povinnosť vzniká prvým dňom mesiaca, v ktorom je vozidlo predmetom dane, okrem daňovej povinnosti právneho nástupcu daňovníka, ktorý bol zrušený bez likvidácie ako aj v prípade zmeny daňovníka k tomu istému predmetu dane v priebehu jedného kalendárneho mesiaca. V týchto prípadoch vzniká daňová povinnosť prvým dňom nasledujúceho mesiaca.

Zákon o dani z motorových vozidiel taxatívne upravil dôvody zániku daňovej povinnosti. Daňová povinnosť zaniká vyradením alebo dočasným vyradením vozidla z evidencie vozidiel, ukončením alebo prerušením podnikania, zánikom daňovníka bez likvidácie, zmenou držiteľa vozidla alebo ukončením použitia vozidla, v dokladoch ktorého je ako držiteľ zapísaná osoba, ktorá zomrela, zanikla, bola zrušená alebo nepoužíva vozidlo na podnikanie. Daňová povinnosť z vyššie uvedených dôvodov zaniká posledným dňom mesiaca.

Osobitne je upravený vznik a zánik daňovej povinnosti v prípade zmeny daňovníka pri tom istom vozidle počas zdaňovacieho obdobia. Pôvodnému daňovníkovi zaniká daňová povinnosť posledným dňom mesiaca, v ktorom došlo k zmene daňovníka a novému daňovníkovi vzniká daňová povinnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom k uvedenej zmene došlo.

Oznamovacia povinnosť sa zaviedla v súvislosti s nepoužívaním vozidla na podnikanie počas celého zdaňovacieho obdobia a v tomto zdaňovacom období o vozidle nebolo účtované, vozidlo nebolo evidované v daňovej evidencii alebo neboli uplatňované výdavky spojené s použitím vozidla. Daňová povinnosť v tomto prípade zaniká 31. decembra predchádzajúceho zdaňovacieho obdobia a lehota na oznámenie tejto skutočnosti je do 31. januára po uplynutí zdaňovacieho obdobia.

1.6. Zdaňovacie obdobie a daňové priznanie

Zdaňovacím obdobím je kalendárny rok s výnimkou u daňovníkov, ktorí sa zrušujú bez likvidácie, s likvidáciou, vstúpili do konkurzu, ukončili podnikanie a z dôvodu smrti daňovníka.

Zdaňovacie obdobie daňovníka, ktorý sa zrušuje bez likvidácie, končí posledným dňom mesiaca, v ktorom daňovník zanikol a v lehote jedného mesiaca po uplynutí tohto zdaňovacieho obdobia daňové priznanie podáva právny nástupca.

Zdaňovacie obdobie daňovníka, na majetok ktorého bol vyhlásený konkurz, končí posledným dňom mesiaca, v ktorom bol vyhlásený konkurz a v lehote jedného mesiaca po uplynutí tohto zdaňovacieho obdobia daňové priznanie podáva správca v konkurznom konaní. V prípade daňovníka, na majetok ktorého bol vyhlásený konkurz, zdaňovacie obdobie začína prvým dňom mesiaca po mesiaci, v ktorom bol vyhlásený konkurz a končí posledným dňom kalendárneho roka, v ktorom bol vyhlásený konkurz.

Zdaňovacie obdobie daňovníka, ktorý sa zrušuje s likvidáciou, končí posledným dňom mesiaca jeho vstupu do likvidácie a v lehote jedného mesiaca po uplynutí tohto zdaňovacieho obdobia daňové priznanie podáva likvidátor.

Zdaňovacie obdobie daňovníka, ktorý ukončil podnikanie, končí posledným dňom mesiaca, v ktorom ukončil podnikanie a v lehote jedného mesiaca po uplynutí tohto zdaňovacieho obdobia podáva daňové priznanie.

V prípade smrti daňovníka zdaňovacie obdobie končí smrťou daňovníka a v lehote do troch mesiacov, po mesiaci v ktorom daňovník zomrel, daňové priznanie podáva dedič na základe dohody. Ak sa dedičia nedohodnú, podáva daňové priznanie ten z dedičov, ktorého určil správca dane.

Zároveň zákon o dani z motorových vozidiel upravil, aké údaje je daňovník - fyzická osoba alebo právnická osoba povinná vyplniť v daňovom priznaní.

1.7 Preddavky na daň a platenie dane

Zákon o dani z motorových vozidiel vymedzuje preddavok na daň ako povinnú platbu počas zdaňovacieho obdobia, ktorú si daňovník určí z predpokladanej dane. Predpokladaná daň je súčet ročnej sadzby dane upravenej podľa § 7, v ktorom je zavedené zníženie a zvýšenie ročnej sadzby dane, za každé vozidlo, ktoré je predmetom dane k 1. januáru bežného zdaňovacieho obdobia.

Preddavky na daň platí daňovník štvrťročne v tom prípade, ak predpokladaná daň je v rozmedzí od 700 eur do 8 300 eur a sú splatné do konca príslušného kalendárneho štvrťroka alebo mesačne, ak predpokladaná daň je vyššia ako 8 300 eur a sú splatné do konca príslušného kalendárneho mesiaca.

Povinnosť platiť preddavky môže zmeniť správca dane z úradnej moci alebo na základe žiadosti daňovníka. Povinnosť platiť preddavky na daň zaniká daňovníkovi, ktorý sa zrušuje bez likvidácie, s likvidáciou, vstúpil do konkurzu, ukončil podnikanie alebo ktorý zomrel, a to od povinnej platby preddavku splatného po dni, v ktorom došlo k tejto rozhodujúcej skutočnosti.

Daňovník, ktorý platil preddavky na daň, celoročnú daň je povinný vyrovať v lehote na podanie priznania.

Ak v priebehu zdaňovacieho obdobia vznikne alebo zanikne daňová povinnosť, pomerná časť sa vypočíta ako súčin jednej dvanástiny ročnej sadzby dane podľa § 6 alebo upravenej podľa § 7 ods. 1, 3 až 5 a počtu kalendárnych mesiacov, v ktorých sa vozidlo používalo na podnikanie. Pre vozidlá používané na prepravu uskutočňovanú mimo výkonu prepravy na základe zmluvy vo verejnom záujme sa pomerná časť dane vypočítava ako súčin jednej tristošesťdesiatpäťiny (tristošesťdesiatšestiny v priestupnom roku) ročnej sadzby dane (podľa § 6 alebo § 7 ods. 1, 3 a 4) a počtu dní, v ktorých sa vozidlo použilo na podnikanie. Ustanovuje sa povinnosť doplatiť rozdiel dane v prípade zaplatenia preddavkov v nižšej sume ako je následne vypočítaná daň za zdaňovacie obdobie, naopak v prípade, ak boli preddavky zaplatené vo vyššej sume ako je vypočítaná daň, vzniknutý preplatok sa použije podľa daňového poriadku.

1.8 Vzťah k medzinárodným zmluvám a zaokrúhľovanie dane

Podľa predmetného ustanovenia sa ustanovenia zákona o dani z motorových vozidiel použijú, ak medzinárodná zmluva neustanovuje inak.

Zároveň sa upravuje zaokrúhľovanie dane. Daň, pomerná časť dane, preddavky na daň a ročná sadzba dane znížená alebo zvýšená podľa § 7 sa zaokrúhľujú na eurocenty nadol.

1.9. Správa dane

Podľa predmetného ustanovenia správu dane i naďalej vykonáva správca dane, ktorým je daňový úrad miestne príslušný podľa miesta evidencie vozidla k 31. decembru predchádzajúceho roka. Ak ide o daňovníka podľa § 3 písm. e), správu dane vykonáva daňový úrad miestne príslušný podľa sídla zamestnávateľa. Ak vznikne daňová povinnosť počas zdaňovacieho obdobia, správu dane vykonáva daňový úrad miestne príslušný ku dňu vzniku daňovej povinnosti. Na zmenu miestnej príslušnosti počas zdaňovacieho obdobia sa neprihliada.

1.10 Prechodné ustanovenie

Podľa prechodného ustanovenia, ak daňová povinnosť a oznamovacia povinnosť vznikne do 31. decembra 2014, postupuje sa podľa zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov ďalej len „zákon č. 582/2004 Z. z.“). Na správu dane za zdaňovacie obdobia, ktoré skončili najneskôr do 31. decembra 2014, je od 1. januára 2015 príslušný správca dane, ktorý je upravený v § 13 tohto zákona. Upravuje sa aj rozpočtové určenie výnosu dane z motorových vozidiel. Ak preddavok na daň alebo daň vrátane pokuty a úroku z omeškania vzťahujúcich sa k tejto dani sú zaplatené po 31. decembri 2014, sú príjmom štátneho rozpočtu.

2 Zákon č. 582/2004 Z. z.

V Čl. III bol menený a doplnený zákon č. 582/2004 Z. z. Podľa bodu 3. Čl. III sa jedenásta časť zákona č. 582/2004 Z. z., ktorá upravovala daň z motorových vozidiel, vypúšťa. Zároveň boli v zákone č. 582/2004 Z. z. upravené a vypustené tie ustanovenia, ktoré upravovali daň z motorových vozidiel.

*Vypracoval: Finančné riaditeľstvo SR, Banská Bystrica
Odbor daňovej metodiky
Január 2015*